

PROFESIONÁLI TRÉNUJÚ PROFESIONÁLOV

Viete, o koľko litrov si zlepšia spotrebu profesionálni vodiči po absolvovaní tréningu, ktorý je zacielený hospodárny štýl jazdy? Iste, je to rôzne... ale ak ste tipovali asi o 2 až 5 l/100 km, trafili ste do čierneho.

Ani najmodernejšie vozidlo nebude mať optimálnu spotrebu, ak jeho šofér jazdí nehospodárne. Jednoducho preto, že ľudský faktor ešte stále je aj v nákladnej doprave rozhodujúci. A platí i veta obrátená: Špičková technológia v spojení s efektívnym štýlom jazdy prináša významné úspory. Preto výrobcovia truckov ponúkajú svojim zákazníkom špeciálne školenia vodičov zacielené na techniku hospodárnej jazdy. A keďže Iveco News má zvedavosť v krvi, boli sme sa pozrieť na Iveco Driver Training, ktoré zorganizoval pre svojich klientov prešovský autorizovaný partner Iveco, spoločnosť Doprava a mechanizácia. Mimochodom, bolo to prvé takéto školenie na východnom Slovensku.

Princípy a metodiky tréningu hospodárnej jazdy sú zhruba rovnaké, i keď, prirodzene, každá značka ich modifikuje pre svoje vozidlá. Spoločnosť Iveco v Českej republike i na Slovensku robí školenia Iveco Driver Training v spolupráci s nezávislou firmou Dekra CZ, Akadémie dopravného vzdelávania. Prečo externý partner? Skúsenosti od kolegov z Rakúska, Nemecka, ale i Anglicka ukázali, že zmluvná spolupráca s renomovaným profesionálom z tejto oblasti môže byť efektívnejšia, než si školiteľ a zamestnávateľ vlastný

tí inštruktorov. Navyše, aj spätná väzba od zákazníkov je pozitívna.

Tréningu v Prešove sa zúčastnilo 5 vodičov vo veku 30 až 60 rokov. To bola zaujímavá zostava – aspoň sa ukáže, či takéto školenie niečo dá aj „starým kozákom“ s tridsaťročnou praxou v ťažkej nákladnej doprave. Každý z nich jazdil na Stralise s ktorým pracuje denne, všetky ťahače mali automatizované 12-stupňové prevodovky Eurotronic.

Trasa merala 29,5 km a vybrali ju veľmi dobre. Okruh viedol a krížom cez mesto hlavným ťahom s viacerými semaforami, potom po ceste 1. triedy smerom na Chmiňanskú Novú Ves, kde je množstvo krátkych stúpaní a klesaní a nazad do Prešova po kúsok novej diaľnice. Náročná trasa – aby sa čo najviac odkryli rezervy šoférov v hospodárnej jazde. V poslednú októbrovú sobotu cesty neboli prázdne, ale deň pred „dušičkami“ to vlastne neprekvapilo.

Metodika tréningu je vcelku jednoduchá: Po úvode a príprave na praktickú

Spoločnosť Iveco ku každému novému odovzdanému ťahaču Stralis Hi-Way automaticky dodáva aj poukaz na tréning hospodárnej jazdy.

časť vodič absolvuje prvý jazdu takým štýlom, akým zvykne jazdiť. Inštruktor ho pozorne sleduje, nič nekomentuje, no špeciálny prístroj napojený na palubný počítač zaznamenáva všetky potrebné údaje: Okamžitú spotrebu, priemernú rýchlosť, čas jazdy, dĺžku prejdenej trate, priemernú spotrebu...

Po prvej jazde nasledovala prezentácia školiteľa a zameraná na rozhodujúce faktory ovplyvňujúce spotrebu paliva nákladných vozidiel. Objektívne okolnosti – počasie, stav vozoviek, geografický charakter trate – samozrejme, neovplyvníme. Ak je na ceste 10 centimetrov

Účastníci školenia Iveco Driver Training v Prešove – šoféri, školitelia, organizátori.

**Štart a cieľ jázd bol v areáli spoločnosti DaM.
Ráno sedela nad Prešovom ešte hmľa...**

**Zvltný úsek cesty č. 18 smerom na Chminiansku Novú Ves
bol náročný na udržanie optimálnej spotreby.**

Všetci frekventanti prišli na Stralisoch Hi-Way 480 Euro 6.

snehu alebo 3 centimetre vody, nemá význam riešiť spotrebu. Ani cenu nafty nezmeníme, ale spotrebu paliva dokážeme zredukovať. Už len dobrým technickým stavom vozidla. Je prekvapujúce, koľko profesionálnych vodičov podceňuje napríklad vplyv správneho tlaku vzduchu v pneumatikách na spotrebu. Pritom už pri podhustení na 80% predpísanej hodnoty vozidlo spotrebuje o 2% viac nafty a súčasne sa životnosť pneumatiky sa zníži až o 30%! Možno si niekto povie: No čože sú 2 percentá. Lenže ak má spotrebu 30 l/100km a mesačne odvrúti 10 000 km, znamená to o 60 litrov spaľených navyše a za rok 720 litrov. Pri súčasnej cene nafty takto úplne zbytočne vyletí každý mesiac vyletí komínom vyše 60 eur. Pritom stačí raz za dva týždne skontrolovať tlak vzduchu. Podobne prekvapujúce čísla sú aj pri iných zanedbaných úkonoch – nevymieňanými filtermi počnúc a nedotiahnutou plachtou na návесе končiac.

Know-how hospodárneho vodiča

Nie každý vie, aký potenciál má kinetická energia a že 40-tonová súprava rozbehnutá na rýchlosť 80 km/h dokáže po rovine iba vlastnou zotrvačnosťou prejsť až 3 kilometre, kým sa úplne nezastaví... Napokon, na sofistikovanom

využívaní zotrvačnosti je vyvinutá aj nová funkcia EcoRoll. Dobré je tiež poznať aspoň základné princípy aerodynamiky a jej vplyv na spotrebu truckov. Dôraz pri prezentácii sa však kladie na dôkladné vysvetlenie filozofie efektívneho štýlu jazdy, ktorý sa dá zhrnúť do niekoľkých bodov: Jazdiť plynule a na čo najvyšší prevodový stupeň (každé zbytočné akcelerovanie stojí peniaze), maximálne využívať kinetickú energiu rozbehutej súpravy, optimálne preradovať prevodové stupne už pred stúpaním, správne používať tempomat a manuálny režim automatizovanej prevodovky, predvídať situácie v premávke..

Tieto princípy potom vodič aplikuje v druhej jazde. Teraz mu už inštruktor radí a usmerňuje ho. Na záver tréningu spracuje protokol a vyhodnotí obe jazdy i spotreby. Spravidla všetci účastníci kurzu dosiahnu výraznú úsporu paliva. Na školení v Prešove prístroje školiteľov zaznamenali v druhej jazde zlepšenie od 3,0% do 11,9%. Vyjadrené v litroch: vodiči v 2. kole znížili svoju spotrebu z 1. kola v rozsahu od 1,4 do 5,8 l/100 km. Nie je ťažké vypočítať, koľko peňazí by v jedinej pracovnej zmene ušetrili „iba“ efektívnym štýlom jazdy. A čo potom pri spomínaných 10 000 km mesačne... Hospodárna jazda by mala byť jednou

z charakteristických zručností skutočného profesionála. Samozrejme, základnou podmienkou úspechu je, že vodič musí chcieť jazdiť efektívne, a teda akceptuje filozofiu takéhoto štýlu a dôsledne ju aplikuje. Úžitok je prinajmenšom trojaký: Šetrí vozidlo, životné prostredie a – peniaze. Podľa expertov z Dekry je celkom bežné, že vodiči, ktorí absolvujú školenie hospodárnej jazdy, znížia spotrebu o 5 až 12%. A toto sú úspory, ktoré pocíti prevádzkovateľ vozidla okamžite.

Ďalšie resumé zo školenia asi robiť netreba, výsledky hovoria jasnou rečou. Patrí sa však dodať, že kolegovia z DaM sa o všetkých účastníkov vzorne postarali a vo firme vytvorili počas školenia veľmi príjemné prostredie •

Zopár faktov, trochu čísiel

- Aj skúsení a výborne jazdiaci vodiči zvyknú oponovať tým, že ak začnú jazdiť hospodárne, budú pomalší. Majú totiž pocit, že keď dajú nohu z plynu a nepočujú motor v zábere, idú pomaly. Sami sa však presvedčia, že to nie je tak, pretože veľa získajú plynulosťou jazdy.
- Vplyv tempa jazdy na spotrebu paliva a na celkový čas jazdy: Pri rýchlosti 90 km/h je odpor vzduchu o 11,3% väčší než pri jazde rýchlosťou 85 km/h. Prejaví sa to vyššou spotrebou o 2,4%. Takže rýchlejší kamión síce prejde 100 kilometrov o 3,8 minúty skôr (čo je v praxi zanedbateľný rozdiel), ale spáli o zanedbateľné množstvo nafty viac.
- Každé zastavenie stojí peniaze: pri rozbehnutí 40-tonovej súpravy z pokoja na rýchlosť 80 km/h motor spáli 0,9 litra nafty...
- Majstri hospodárnej jazdy predvídajú – ak v diaľke vidia na semafore červenú, dajú nohu z plynu a idú zotrvačnosťou. Je dosť pravdepodobné, že medzičasom skočí zelená a cez križovatku prejdú bez zastavenia.